

[Gammelgaard]

risik en kendsgerning, at det i 1980ernes Danmark er realistisk at tale om statsbankerot på den måde, som jeg har beskrevet.

### Bertel Haarder (V):

Det er selvfølgelig en strid om ord. Vi har lov til at kalde det statsbankerot, hvis staten kommer i den situation, at den har udstedt så mange gældspapirer til sine borgere, at den på et tidspunkt må sige: undskyld, kære borgere, I får for resten ikke det ud af det, som I havde regnet med, for vi har ikke råd til det.

Det er blevet sagt af hr. Camre, at disse indenlandske statslån blot er udtryk for, at vi skylder hinanden penge. Ja, præcis det samme er skattetrykket jo udtryk for; det er også penge, som bliver inden for landets grænser. Betyder det, at hr. Camre mener, at det er ligegyldigt, hvor højt skattetrykket er?

Jeg tror, man må sige, at den sætning, »det er jo blot penge, vi skylder hinanden«, er meningsløs, og derfor synes jeg, vi skulle få begravet det misfoster i den økonomiske debat.

De indenlandske statslån er udtryk for, at vi ikke dækker vores udgifter med tilsvarende indtægter, og det betyder, at vi på et tidspunkt må sætte skattetrykket drastisk i vejret for at dække vores nuværende udgifter. Spørgsmålet er – jeg ved ikke, om hr. Camre kan besvare det – om vi overhovedet er i stand til at kradse så mange penge ind med vores skattesystem. Selv om man udtænker de mest forfærdelige ændringer i skattesystemet, gad jeg vide, om det hjælper. Har vi ikke nået bristepunktet for vores skattesystem? Og hvis vi har det, er det så ikke fuldstændig ligegyldigt, om det i virkeligheden er penge, vi skylder hinanden, når vi ikke kan få dem krævet op?

Vi har jo set en udvikling, som kan beskrives på følgende måde: i 1980 skulle underskuddet have været 11 mia kr.; det blev 18 mia kr. I 1981 skulle det have været 16 mia kr.; det blev mindst 35 mia kr. I 1982 skulle det have været 39,9 mia kr., nu siger den nye finansminister, at det i hvert fald bliver 47 mia kr., og det ender vel nærmere de 60 mia kr.

Så kunne man sige: ja men det skal vi også gøre noget ved; men det siger finansministeren jo ikke. Vi var nogle, som før valget

før jul sagde følgende: vi vil ikke spare os til balance; vi vil producere os til balance; vi vil stimulere dansk erhvervsliv, og pengene til det vil vi finde på de offentlige budgetter. Det var ikke en kur, der gik ud på, at vi skulle spare os til balance. Det var en kur, der gik ud på, at vi skal producere os til balance. Pengene vil vi finde på en sådan måde, at det ikke forøger underskuddet.

Nu har vi en finansminister, som ikke vil spare, og som derfor ikke har de penge til at gavne erhvervslivet med. Han har tværtimod deltaget i en voldsom kampagne – en kampagne, vi følte var meget ufin – imod nogle partier, som gerne ville tage et nap nu.

Det rejser derfor spørgsmålet: hvad vil finansministeren egentlig gøre? Hvad vil han gøre med dette voksende svælg imellem statens indtægter og udgifter? Kunne vi ikke i dag få løftet en lille flig af sløret for det? For hvis ikke vi får noget at vide om det, kan vi i hvert fald under ingen omstændigheder give tilsagn om vor medvirken til dette forslags gennemførelse.

### Ingerlise Koefoed (SF):

Så vil jeg gerne i fortsættelse af det, hr. Bertel Haarder sagde, spørge, hvor man vil finde de store besparelser, der skulle til, hvis man ikke skulle optage disse indenlandske statslån i dag. Ja, man vil kunne finde dem på de store, tunge steder, nemlig på dagpengene og på de sociale udgifter, og det var også dér, VK-planen bl.a. ville finde besparelserne, men det er i hvert fald noget, vi ikke ville kunne tilslutte os.

Derefter vil jeg gå over til det, jeg egentlig ville have sagt. I det økonomiske råds seneste udgivelse om dansk økonomi er der jo opstillet forskellige mulige løsninger af problemet med det store indenlandske underskud. Men det er et fælles træk ved alle de foretagne beregninger, at udviklingen i de offentlige budgetter først og fremmest afhænger af udviklingen i produktion, beskæftigelse, indkomst, investering og opsparing i den private sektor.

Det er også påvist, at indkomstbortfaldet, som det hedder, når man taler bureaukratsprog og vil sige, at et menneske er blevet arbejdsløs, i den private sektor næsten til 100 pct. afspejler sig på de offentlige budgetter i